

Mál nr. 134/2021**M og
V vegna ábyrgðartryggingar A hjá V****Ágreiningur um bótaskyldu vegna vinnuslyss hinn 17. október 2018.****Gögn.**

Málskot móttækið 26.03.2021 ásamt fylgiskjölum 1-7.

Bréf V dags. 22.04.2021.

Viðbótarathugasemdir M, dags. 30.04.2021

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að hinn 17. október 2018 hafi M fallið um fjóra metra niður af þaki og slasast alvarlega. M hafi á þessum tíma verið að störfum fyrir yfirverktakann A, en verið starfsmaður undirverktakans X, sem sjálfur hafi ekki verið með ábyrgðartryggingu. M telur að orsök slyssins hafi verið skortur á öryggisráðstöfunum, ófullnægjandi verkstjórn og því að ekkert áhættumat hafi verið til staðar og hefur því gert kröfu til bóta úr ábyrgðartryggingu A. V hafnaði bótaskyldu með bréfi dags. 27. nóvember 2020. Í málskoti eru atvik slyssins sögð þau að M hafi, ásamt samstarfsmanni sínum, þurft að koma upp skýli fyrir þakglugga og þegar hann hafi sett upp grindina hafi hann gengið okkur skref aftur á bak til að sjá hvort grindin sæti rétt. Þar sem engar fallvarnir voru á þakinu hafi M fallið aftur fyrir sig og til jarðar en fallið hafi verið um 3,7 metrar. Með því að láta M vinna umrætt verk án nokkurra fallvarna hafi A brotið gegn ákvæðum laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinustöðum og reglum settum á grundvelli þeirra, enda beri atvinnurekandi ábyrgð á því að tryggja góðan aðbúnað og örugg starfsskilyrði á vinnustað. Bendir M sérstaklega á 1. mgr. 17. gr. laga nr. 46/1980 sem kveði á um að þar sem fleiri atvinnurekendur eigi aðild að starfsemi á sama vinnustað beri þeir sameiginlega ábyrgð á þessu, og þar sem A hafi verið yfirverktaki beri fyrirtækið ábyrgð á öllum aðbúnaði. Þá hafi ekkert áhættumat legið fyrir vegna þessa verkþáttar og komi fram í skýrslu Vinnueftirlitsins að slysið megi rekja til þess. Beri A sem yfirverktaki ábyrgð á því að ekki hafi verið til staðar áhættumat í samræmi við lagaáskilnað þar að lútandi. Þá hafi verkstjórn verið ábótavant og komi fram í umsögn Vinnueftirlitsins að það hafi verið meðvirkandi orsök slyssins, en M hefði átt að fá fræðslu um öryggisreglur og viðeigandi fallvarnarbúnað. Þá sé það skilyrði þess að M beri sjálfur ábyrgð á slysinu að hann hafi sýnt af sér stórkostlegt gáleysi, sbr. 1. mgr. 23. gr. a skaðabótalaga nr. 50/1993, en engu slíku sé til að dreifa. Sú háttsemi M að ganga aftur á bak á þakinu hafi átt sér eðlilegar skýringar og kjarni málsins sé sá að hefðu fallvarnir verið til staðar hefði hann ekki fallið aftur fyrir sig og af þakinu. Einnig er því hafnað sem röngu og ósönnuðu að M hafi sjálfur haft verkstjórn með höndum. Þá sé hann ekki faglærður þrátt fyrir að hafa reynslu af smíðastörfum og hafi verið almennur starfsmaður X. Samkvæmt öllu framansögðu sé bótaskylda úr ábyrgðartryggingu A til staðar.

Í bréfi V til nefndarinnar kemur fram að félaginu þyki ekki sýnt fram á að slys M verði rakið til saknæmrar vanrækslu eða vanbúnaðar sem A verði látinn bera skaðabótaábyrgð vegna. M hafi áralanga reynslu af smíðum og hafi samkvæmt eigin sögn, að því er haft sé eftir honum í örorkumatsgerð dags. 12. febrúar 2020, starfað við verkstjórn hjá undirverktakanum X. Þær upplýsingar hafi einnig fengist hjá A að forsvarsmenn þess hefðu talið að M sinnti verkstjórn hjá X vegna þessa tiltekna verks. Röksemdir M um að ófullnægjandi verkstjórn hafi verið orsakapáttur við slysið beinist því í raun að honum sjálfum. Þá hafi M sýnt af sér stórkostlegt gáleysi þegar hann bakkaði þó nokkra vegalengd á þakinu. Hvað varði skort á fræðslu til M verði jafnframt að telja að óþarft hafi verið að fræða reyndan aðila um hættu sem væri samfara því að vinna uppi á þaki enda hefði hún átt að vera augljós. Þá sé því hafnað sem ósönnuðu að A hafi brotið gegn nánar tilgreindum lagaákvæðum með því að fallvarnir hafi ekki verið til staðar, enda hafi vinnan átt sér stað á stórum fleti á flötu þaki og ekki sérstök fallhætta til staðar, enda hafi þakið verið hallalaust, áferð þakflatarins ekki varasöm og veðurskilyrði góð. Er bótaskylda því hafnað.

Í viðbótarathugasemdum M er því hafnað að M hafi verið við verkstjórn umrætt sinn, enda sé það ósannað. M hafi verið ófaglærður starfsmaður X og nýtekinn til starfa á svæðinu. Þá bendi ekkert í skýrslum lögreglu eða Vinnueftirlitsins til þess að hann hafi haft verkstjórn með höndum. Liggi beinast við að verkstjórn hafi verið í höndum yfirverktakans A. Þá skuli vinna í mikilli hæð að jafnaði fara fram með hjálp með viðeigandi búnaðar, og sé ekki hægt að koma honum við skuli aðgangur vera greiður og festibúnaður notaður sbr. gr. 15.2 í B-hluta IV. viðauka reglna nr.

547/1996. Þrátt fyrir að M hafi haft reynslu af sambærilegum störfum hafi hann verið nýkominn á svæðið og ekki þekkt aðstæður. Hafi því verið nauðsynlegt að fræða hann um þær hættur sem voru til staðar og hefði áhættumat verið til staðar hefði verið hægt að gera ráðstafanir til að koma í veg fyrir slys hans.

Álit:

Eins og fram kemur að ofan er deilt um hvort M eigi rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu A hjá V vegna umrædds slyss. Svo bótaskylda sé fyrir hendi úr ábyrgðartryggingu A þarf að mega rekja tjón M til saknæmra athafna eða athafnaleysis af hálfu þess eða aðila sem það ber ábyrgð á. Það er M sem ber sönnunarbyrðina fyrir því að svo sé. Óumdeilt er að M var að störfum fyrir X á slyssdegi en var ekki starfsmaður A. Ekki liggja fyrir nefndinni verklýsingar eða samningar um verkaskiptingu milli A og X eða annarra undirverktaka. Samkvæmt umsögn Vinnueftirlitsins um slysið, dags. 31. október 2018, hafði M verið að stilla upp grind fyrir skýli fyrir þakglugga og gekk hann svo aftur á bak til að sjá hvort grindin væri rétt. Hafi hann talið sig vera að ganga inn á þakið en hafi misreiknað sig og fallið um 3,7 metra niður á stéttina við húsið. Hafi uppslátturinn verið staðsettur um 4,5 metrum frá þakbrúninni. Í umsögn Vinnueftirlitsins kemur fram að orsök slyssins megi rekja til þess að við framkvæmd uppsláttarins hafi engar fallvarnir eða öryggisráðstafanir til að koma í veg fyrir fall verið til staðar. Þá hafi ekki legið fyrir skriflegt áhættumat og M hafi ekki fengið viðeigandi fræðslu um öryggisreglur fyrirtækisins. Fyrirmæli um úrbætur eru þau að gera skuli áhættumat fyrir alla viðhaldsvinnu á verkstað. Í kafla um vinnusögu í fyrirliggjandi örorkumatsgerð segir þá „Þegar slysið verður er hér um ræðir var hann í vinnu hjá fyrirtæki bróður síns, var þar í fullu starfi sem smiður og í verkstjórn.“ Hafi þjálfun og verkstjórn verið ábótavant verður að fella ábyrgð þess á X, en ekki A, enda verður að líta svo á að það sé atvinnurekandi sem ber ábyrgð á þjálfun sinna starfsmanna, sbr. 25. gr. reglugerðar 920/2006 um skipulag og framkvæmd vinnuverndarstarfs á vinnustöðum sem Vinnueftirlitið vísar til í umsögn sinni. Þá er það jafnframt atvinnurekandi sem ber ábyrgð á gerð áhættumats. Hvað varðar skort á fallvörnum verður einnig að telja, án frekari gagna um samninga milli undir- og yfirverktaka, að það hafi staðið X nær að sjá til þess að þær væru fullnægjandi. Þess utan verður að líta til þess að umrætt þak var slétt, en ekki hallandi og þá hefur ekki verið sýnt fram á að áferð þess eða veðurskilyrði umrætt sinn hafi skapað fallhættu, sbr. 31.1 gr. í IV. viðauka B hluta reglna nr. 547/1996, en í 31.6 gr. sömu reglna segir jafnframt að á flötum þökum upp í allt að 5 metra hæð yfir jörðu megi draga úr öryggisráðstöfunum ef kringumstæður leyfa. Hefur því samkvæmt öllu framansögðu ekki verið sýnt fram á að slys M sé að rekja til saknæmra athafna eða athafnaleysis af hálfu A eða aðila sem það ber ábyrgð á.

Niðurstaða.

M á ekki rétt til bóta úr ábyrgðartryggingu A hjá V

Reykjavík 27. maí 2021.

Sóley Ragnarsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögfr.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.